

der er tilbage for Danmark. I Augsburg gaar der i denne offentlige Skole, alle Samfundsklassers Skole — nu har jeg ikke de enkelte Tal — et stort Tal Børn, hvis Forældre ere Godsejere, Officerer og Embedsmænd, og inden for det tyske Rige betegnes ved disse Ord noget, som er finere end det, som betegnes herved her i Landet. Men naar man i det tyske Rige kan have Børn af saa forskellige Klasser gaaende sammen med Arbejderes Børn, Spækhøkeres Børn osv., kunne vi ogsaa have det her i Danmark. Jeg vil ikke fremskynde den fælles Barndomsskole ved Tvang, det tror jeg ikke, man gør nogen Nytte med, men jeg vil fremelske den ved at give den offentlige Folkeskole saa gode Kaar som muligt og ved, at vi ikke paa Bekostning af den offentlige Folkeskole støtter en konkurrerende Barneskole, der hjælper til at opretholde Standsadskillelsen. Det er den væsentligste Grund til, at jeg maa betone dette: Lad os ved Fordelingen af ethvert Tilskud, vi give til private Realskoler, først og fremmest tage Hensyn til, om de virkelig ere Realskoler, som føre ud over den Undervisning, Kommunen eller Staten selv opretholder. Lad os ikke ved at sprede dette Tilskud, eller navnlig ved at forøge det for Fremtiden, glemme at tage i Betragtning, hvad vi undergrave af Virksomheder, som Staten eller Kommunen selv betaler. Jeg skal da til Slutning kun sige dette om det foreliggende Lovforslag: Jeg mener, vi skulle fremme det for at vise Lærerne ved disse Realskoler, at Folketinget vil dem det vel og mener, at de gøre et samfundsnyttigt Arbejde, og jeg vilde ønske, at man ogsaa kunde tage en lille Sum op og give den til Efterløningskassen herinde ved de københavnske og frederiksbergske Realskoler. Det vil ikke have stor finansiel Betydning, men det vil jo sige det samme til disse Lærere. Og her igennem gør man i alt Fald ikke nogen Skade over for Kommunens og Statens egne Realskoler, fordi saadanne ikke findes herinde. Jeg har ment, det var rigtigt at fremdrage alle disse Betragtninger her, fordi vi ved enhver lille Reform inden for Skolevæsenet bevæge os paa en farlig Grund, idet vi saa grummet samtidig med at gøre Gavn til den ene Side kunne komme til at gøre Skade til den anden Side. Jeg har derfor her villet understrege: Lad os give dette Tilskud, lad os hjælpe disse Skoler, men lad os nøje passe paa, at vi ikke derved komme til at fæstne noget, som i Frem-

tiden vil staa i Vejen for den Vækst, vor Folkeskole og vort samlede Skolevæsen skal have.

N. J. Larsen: Efter det interessante pædagogiske Foredrag, vi have hørt fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Ottosen), hvis Indhold jeg i det væsentlige kan bifalde, navnlig den varme Fremhæven af, at det gælder om at gøre Folkeskolens Kaar saa gode som muligt, skal jeg tillade mig at fremsætte en mere speciel Bemærkning om et enkelt Punkt i det foreliggende Forslag. Der er den Ejendommelighed ved et Lovforslag som dette, at det ikke indeholder noget Bud eller nogen Befaling til Borgerne, de lovundergivne; det tager ikke Sigte paa Individerne, men giver Leveregler for selve de styrende Faktorer i vort Samfund, nemlig Ministerium og Rigsdag. Det kunde jo synes noget mærkeligt, at netop disse høje Faktorer skulde tiltrænge saadanne Leveregler; men den højtærede Minister har allerede ved Forslagets Fremsættelse antydnet, at ogsaa for Minister og Rigsdagsmænd gælder den gamle Sætning, at Skrbølighed hersker over Menneskene. Vi trænge alle til at have Baand paa os for at gøre det rigtige. Der har jo ogsaa tidligere, som oplyst i Motiverne, været Ønsker fremme om, at der blev fastslaaet Regler for Fordelingen af Statstilskuddet til Realskolerne, Selvfølgelig kunne saadanne Regler meget vel fastsættes uden Lov. Idealet vilde jo være, at Minister og Rigsdag vare sig selv en Lov paa dette Omraade, saaledes at de handlede, som de burde, uden at tvinges af nogen ydre Befaling. Det er ærede Medlemmer vel bekendt, at paa mange Omraader i vor finansielle Statshusholdning er Forholdet dette, at der findes Regler, som iagttages, uden at nogen Lov binder Regering og Rigsdag til at følge dem. Jeg skal her blot pege paa de hyppigt givne Bevillinger til tekniske Skoler; de gives ikke vilkaarligt; vi handle og have altid handlet efter Regler; men det er Regler, som følges, uden at nogen Lov binder os dertil. Forholdene kunde meget vel ordnes paa samme Vis i det foreliggende Tilfælde. Det skal ikke nægtes, at der i Tidens Løb her har gjort sig tilfældige Indflydelser gældende; men man kunde regulere, hvad der var mindre rigtigt, man kunde komme til bestemte Regler, uden at man behøvede Lovforskrifter. Men naar den højtærede Minister har ment, at Maalet bedst naas ved Lov,